

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 12 september 2007

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om fotboll på idrottsforum.org

Malmö FF står inte högt i kurs hos fansen i dessa dagar. Det råder misstämning efter flera misslyckanden, senast i Skånerbytt mot bottenlaget Trelleborgs FF, då man visserligen inte förlorade, men inte heller lyckades peta in bollen bakom TFF-målvakten. Men, och det är viktigt att framhålla, de är fans ändå. MFF är deras lag, också när de är som mest besvikna och upprörda. Och en av alla dessa som älskar sitt MFF "förbehållslöst" är förre Kalmarbon Jonas Svensson, numera malmöit sedan ett antal år. Jonas skriver dessutom krönikor om MFF på svenskafans.com, och ett antal av dessa har han samlat i boken *Från tredje våningen: Samlade krönikor oktober 05 – november 06* (SvenskaFans.com). Vi gav boken till en annan, om än kanske något mer distanserad, fotbollsälskare, Bill Sund, som under läsningen reflekterar kring intellektuella fotbollsfans, bristen på publikforskning, och lagens klasskaraktär. Han tycker Svensson är lite för snäll – om än ängsligt macho – och hänvisar till ett par andra böcker av och om fans som också visar upp den skitiga sidan av fanskapet.

Fotboll på tredje våningen

Bill Sund

Institutet för social forskning, Stockholms universitet

Jonas Svensson

Från tredje våningen: Samlade krönikor oktober 05 – november 06

112 sidor, hft.

Stockholm: SvenskaFans.com 2006

ISBN 978-91-631-9916-5

Den intellektuelle giganten Jean-Paul Sartre, som faktiskt har skrivit om fotboll och om fotbollslaget som grupp (men inte om publiken) i sin viktiga bok *Critique de la rasion dialectique*, framhöll att man skall försöka "behålla reflektionen" för att kunna fördjupa den, och den inledande reflektionen om den stora och intressanta fotbollspubliken, som också är en del av fotbollen, är att den vet vi egentligen mycket lite om. Så lite forskning finns och den som finns handlar nästan uteslutande om huliganerna. Men alla de andra då, vilka är de? Går man på fotboll i Stockholm, så är publiken nästan uteslutande väldigt ung, yngre än 25 år, får man intrycket av. Den består nästan bara av unga män. Där finns kvinnor men inte är de många, och de äldre männen "häckar" oftast på huvudläktarna. Socialt är det svårt att se några tydliga mönster: men jag tror mig förstå att det handlar om studerande, hantverkare (typ) och lägre tjänstemän (motsv.) i hög utsträckning.

Så här ser det inte alls ut ute i landet. I Halmstads slås man till exempel av att medelåldern är betydligt högre;

gubbarna framträder och syns kort sagt. Socialt finns nog där också en högre andel LO-medlemmar. Går man på fotboll i Siena, i det välmående Toscana mellan Rom och Milano, ser publiken helt annorlunda ut. Här dominerar de högre klasserna iförda dyrbara märkeskläder och verkligen inte utstyrda till folklig karneval i halsdukar, mössor och allt vad det kan vara annars, och kvinnorna är ett påtagligt inslag när Siena FC tar emot Fiorentina i ett av flera Toscanaderbyn.

När man läser Jonas Svenssons supporterreflektioner under perioden oktober 2005 till november 2006, nu publicerade i boken *”Från tredje våningen”* – denne fotbollskännare bor centralt vid Möllevångstorget i Malmö – framträder en del av den intellektuelles förhållande till fotbollen idag. De intellektuella finns ju också på fotbollsläktarna. Litterärt är det en egen liten genre: den rationelle som flagrant tappar allt förnuft. Rötterna går bland annat tillbaka till en känd engelsk författare. En bok alla läst. De intellektuella finns där förstås som de alltid har funnits på läktaren och annars ivrigt slukande tabellerna och inläggen som alla andra. Eller som han själv skriver: ”Stofil som jag är arbetar jag lika gärna vid min gamla röda Olivetti från 1969, som med datorn. Då ter det sig ganska naturligt att min vurm för Internetkommunikation inte är så stor. Men trots det är jag inne och scollar på forumet i parti och minut, sjukligt nyfiken på vad som avhandlas om klubben, vilket skvallar som florerar och hur stämningen är i supporterleden över lag”.

Han bjuder alltså in i sin egen värld där mycket i alla fall kretsar kring fotboll och kring MFF: matcherna, ångesten och glädjen: ”Malmö FF är en klubb jag älskar förbehållslöst. Oavsett om jag sjunger mig hes på någon bortaläktare, eller öser ovetta över någon långsam mittback på storbildsskärmen på puben”. Allt är också synnerligen macho måste man nog säga, nästan lite ängsligt övertydligt ibland. MFF och dess trogna och stora publik är macho, här finns också invandrar-Malmö representerat som förstärker detta drag ytterligare (precis som på Råsunda), men framför allt är MFF ett genuint stadslag med traditioner, allra helst i ett vänsterradikalt perspektiv. Eric Perssons ande svävar fortfarande över klubben, ljusblått mot den skänks gröna gräsmattan; det är också estetik, särskilt i förhållande till den vita stadionbyggnaden i fonden och djupt, mörksvarta kvällshimlen.

Intressant är att Jonas Svensson inte alls är infödd Malmöbo, vilket man kanske tror, utan uppväxt i Kalmar, där man ändå i alla fall har två kända lag. Istället har han valt att byta till MFF. Man undrar varför. Är det romantiken och skimret kring MFF – för hur kul är Kalmar och dess lag på en skala? Jag har noterat att det ofta tycks vara likadant i Stockholm som jag känner bättre. Inflyttade från provinserna väljer Hammarby, som är den närmaste motsvarigheten till Eric Perssons skapelse i Malmö. Nyligen har Martin Naucélér, kommen från Vänerens strand, utkommit med ytterligare en bok om sitt kära Hammarby och dess fans: *Bajen Fans – 25 bast*. Här finner man också detta mönster med stad, samvaro och ”bärs”, men dessutom finns en del av det man förknippar med fans- och huligankulturen nämligen upploppen och våldet representerat på ett helt annat sätt än hos Jonas Svensson, som i detta perspektiv närmast framstår som en mjukis.

För om man vill veta mer om huligansim i publikhavet och dess sociala miljö bör man hellre söka sig till Martin Naucélérs rikt och vackert illustrerade bok. I boken *En av grabbarna – en berättelse inifrån brödarskapet firman boys* av Johan Höglund kommer man ytterligare en bit in till den hårda kärnan. Men ändå kvarstår frågan om fotbollspubliken. Det är eget att inte sociologerna har tagit tag i den utmaningen: kan man förstå fansen, supporterna och huliganerna utan att förstå den stora publiken?

© **Bill Sund 2007**

 Sätt ynka SEK79/bok på svenska PlusGiro 103 89 21-1
 så får du boken direkt hem i brevlådan inom några
 dagar. Glöm inte att ange namn, adress, postadress